

לְמוֹד תְּלֵמוּד יְרוּשָׁלַּיִם

מִסֵּכֶת פִּסְחִים (נ"ט-ס"ה)

טו-כא טבת תשע"ו

ירושלמי פסחים / דף היומי

יום ראשון טו טבת תשע"ו

פסחים דף נט

תני, האשה עושה פסח הראשון לעצמה והשני טפלה לאחרים
דברי רבי מאיר. רבי יוסה אומר: האשה עושה פסח שני
לעצמה אפלו בשבת ואין צריך לומר הראשון. רבי שמעון בן
אלעזר אומר: האשה עושה פסח ראשון טפלה לאחרים ואינה
עושה פסח שני. מה טעמא דרבי מאיר? "איש שיה לבית
אבת", אם רצו לבית. מה טעמא דרבי יוסי? "איש שיה לבית
אבות" כל שכן לבית. מאי טעמא דרבי לעזר בי רבי שמעון?
איש לא אשה. מה מקימין רבנן "איש"? פרט לקטן. אמר רבי
יונה: ואפילו כמאן דאמר 'פסחים-של-נשים-רשות', שניא
היא שהדבר מסים שלא יקבע הדבר חובה. יתום ששחטו עליו
הפיטרופין - יאכל ממקום שהוא רוצה. מתניתא ביתום קטן,
אבל ביתום גדול נעשה כממנה עצמו על שני פסחים כאחת.
דתני רבי חייה: הנמנה על שני פסחים כאחת - אוכל מאי זה

ירושלמי פסחים / דף היומי

מהן שנשחט ראשון. אמר רבי יוסי: מתניתא אמרה כן, שחט גדי וטלה - יאכל מן הראשון. עבד של שני שתפין - לא יאכל משל שניהם. רבי יוסה אומר: אין רשות לרבו לומר לו 'איפשי שתמנה על הפסח', אבל אומרים לו: 'איפשי שתמנה על זה אלא על זה. פעמים שהוא נמנה על שלשה פסחים כאחת. היך עבדא עבד של שני שתפין - צריך להמנות על הפסח, שחרר אחד מהן חלקו - צריך להמנות על פסח אחר, שחררו שניהן - צריך להמנות על פסח אחר. שמואל בר אבא בעי: עבד, מהו שיאכל משלשתם? אמר רבי יוסי: אם אומר את 'עבד לא יאכל משלשתן', מעתה לא ימנה על הפסח שמואל ימלך רבו וישחררו ונמצא הקדש פסול מערב בעבודה? רבי יעקב בר אחא אמר, רבי זעירא בעי: הרב מהו שיצא בהקדש העבד? ולא מתניתא היא? האומר לעבדו צא ושחוט עלי את הפסח. מתניתא מדעת רבו, מה צריכא ליה - שלא מדעת רבו! חציו עבד וחציו בן חורין - לא יאכל משל רבו. רבי חיה בשם רבי יוחנן: מי שחציו עבד וחציו בן חורין, קדש אשה - אין חוששין לקדושיה. ודכותה, גרש - אין חוששין לגרושיה.

ירושלמי פסחים / דף היומי

שמואל אמר: חוששין לגרושיו. אתיא דשמואל כרבי יודה, דתנינן תמן: 'גנב מי שחציו עבד וחציו בן חורין רבי יודה מחיב וחכמים פוטרין': הלכה ב', מתניתין - האומר לעבדו, צא ושחוט עלי את הפסח, שחט גדי, יאכל. שחט טלה, יאכל. שחט גדי וטלה, יאכל מן הראשון. שכח מה אמר לו רבו, כיצד יעשה, ישחוט טלה וגדי ויאמר, אם גדי אמר לי רבי, גדי שלו וטלה שלי. ואם טלה אמר לי רבי הטלה שלו וגדי שלי. שכח רבו מה אמר לו, שניהם יצאו לבית השרפה, ופטורין מלעשות פסח שני. גמרא - תני רבי חיה: הנמנה על שני פסחין כאחת - אוכל מאי זה מהן שנשחט ראשון. אמר רבי יוסה: מתניתא אמרה כן, שחט גדי וטלה - יאכל מן הראשון. רבי לעזר ורבי יוחנן, תריהון אמרין: דרבי נתן היא, דרבי נתן אמר, יוצאין בזריקה בלא אכילה. רבי חזקיה בשם רבי בא בר ממל: תפותר, ששכח רבו בין שחיטה לזריקה. אמר רבי חזקיה: מתיב חד מן רבנן ואמרין הוא ה'ה. והא תנינן, שכח רבו מה אמר לו - ישחט גדי וטלה! אמר רבי יוחנן: הפריש פסחו עד שלא נתגיר, ונתגיר עד שלא נשתחרר, ונשתחרר עד

ירושלמי פסחים / דף היומי

שלא הביא שתי שעירות, והביא שתי שעירות - צריך להמנות על פסח אחר. אמר רבי יודן: כל הספקות דרבי נתן אינן, חוץ מן הזורק דם חטאתו ודם אשמו, ספק בלילה זרק, ספק ביום זרק - נעשה כספק כפרה, וספק כפרה כפר: הלכה ג', מתניתין - האומר לבניו, הריני שוחט את הפסח על מי שיעלה מכאן ראשון לירושלים, כיון שהכניס הראשון ראשו ורבו, זכה בחלקו ומזכה את אחיו עמו. לעולם נמנין עליו עד שיהא בו כזית לכל אחד ואחד. נמנין ומושכין את ידיהן ממנו עד שישחוט. רבי שמעון אומר, עד שיזרוק עליו את הדם.

יום שני טז טבת תשע"ו

פסחים דף ס'

גמרא - אמר רבי יוחנן: לית כאן 'הריני שוחט' אלא 'הריני מפריש', ולמה תניננה 'הריני שוחט'? - בשביל לזרזו. רבי לעזר בשם רבי הושעיה: תניי בית דין הוא שיהא זה מפריש את פסחו וזה מפריש את מעותיו, ממנה אותו על שלו

ירוּשָׁלַיִם פְּסָחִים / דף היומי

והמעות יוצאין לחולין מאליהן. מה יוצא לחולין וחוזר וקדש, או לכך הקדישו משעה ראשונה? מה נפק מביניהן? הפריש מאה מנה לפסחו והמנה אותו על חמשים, אין תימר יוצא לחולין וחוזר וקדש - שאר המעות חלין הן, אין תימר לכך הקדישו משעה ראשונה - שאר המעות הקדש הן. רבי יעקב בר אחא אמר: שמואל בר אבא בעי, הגע עצמך שהימנה אותו על חנם. מה אית לך יוצא לחולין וחוזר וקדש? מיליהון דרבנן אמרי, שאינו יוצא לחלין וחוזר וקדש. תמן תנינן, נתן לה כספים - הרי אלו מתרים. יינות שמנים וסלתות כל דבר שפיוצא בו קרב על גבי המזבח - אסור. רבי שמעון בן לקיש אמר: בממנה אותו על פסחו ועל חגיגתו, הדיא אמרה שאינו יוצא לחלין וחוזר וקדש, אין תימר שהוא יוצא לחלין וחוזר וקדש - יהא אסור משום אתנן? פתר לה בשלא נכנס לתוך ידו כלום. תדע לך, דתנינן תמן, מקריב עליו קניי זבים קניי יולדות, לא בשלא נכנס לתוך ידו כלום? אוף הכא בשלא נכנס לתוך ידו כלום. רבי יעקב בר אחא בשם רבי אימי: איתפלגון רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש, חד אמר: מקדישין, וחד אמר:

ירושלמי פסחים / דף היומי

אין מקדישין. רבנן דקיסרין מפרשין להון, רבי יוחנן אמר:
בתחלה ביום טוב. רבי שמעון בן לקיש אמר: אין מקדישין
בתחלה ביום טוב. אית תנאי תני, הולך לו אצל מוכרי טלאים.
אית תנאי תני, הולך לו אצל מוכרי פסחים. מאן דאמר הולך
אצל מוכרי טלאים - כמאן דאמר: מקדישין. מאן דאמר הולך
לו אצל מוכרי פסחים - כמאן דאמר: אין מקדישין. הדיא
אמרה, אינו יוצא לחולין וחוזר וקדש. אין תימר שהוא יוצא
לחולין, וחוזר וקדש - יהא אסור משום מקדיש, ותנינן אין
מקדישין. רבי חנניא ורבי מנא, חד אמר: במקדיש למחר.
וחורנה אמר: במקדיש לבדק הבית. אמר רבי שמי: ואפלו
כמאן דאמר במקדיש בעזרה, משום שבות שהתירו במקדש.
מנין שהן נמנין? תלמוד לומר "במכסת נפשת". מנין שהן
ממנין? נאמר כאן "שה", נאמר במצרים "שה", מה שה
שנאמר במצרים - חי לא שחוט, אף זה שנאמר כאן - חי לא
שחוט. מה טעמא דרבי שמעון? אלו מתו בין שחיטה לזריקה,
שמא אין הבעלים מתכפרין? מה בין מתו מה בין משכו
הבעלים את ידיהם ממנו. הלכה ד', מתניתין - הממנה עמו

ירוּשָׁלַיִם פְּסָחִים / דֵּף הַיּוֹמִי

אחרים בחלקו, רשאים בני חבורה לתן לו את שלו, והוא אוכל משלו, והן אוכלין משלהם. גמרא – בני חבורה שהיו ידיו של אחד מהן יפות, רשאים לומר לו: טול חלקך ואכול לעצמך, לא סוף דבר פסח, אלא אפלו עשו סינבול – רשאים לומר לו טול חלקך ואכול לעצמך. אם היו מפירין אותו לכך, התנו עמו בשעה ראשונה. רב הונא אמר: הפריש פסחו, ואמר על מנת שלא ימנה אחר עמי, אין אחר נמנה עמו. הפרישו סתם – כל מה שיבואו מינוייו הם.

יום שלישי יז טבת תשע"ו

פסחים דף סא

רבי יעקב בר אחא בשם רבי זעירא: מתניתא אמרה כן, ואם ימעט הבית – מלמד שהן מתמעטין והולכין, בלבד שיהא שם אחד מבני חבורה הראשונה, ואחד מבני חבורה השנייה; דברי רבי יודה. רבי יוסה אומר: בין מן הראשונה בין מן השנייה בלבד שלא יניחו את הפסח כמות שהוא. אין תימר כל מה

ירוּשָׁלַיִם פְּסָחִים / דף היומי

שִׁיבּוּאוֹ מִינוּיֵיוֹ הֵן הֵן בְּנֵי חֲבוּרָה הָרֵאשׁוֹן הֵן בְּנֵי חֲבוּרָה
הַשְּׁנִיָּה. מַה נֶּפֶק מִבִּינֵיהֶן? הַפְּרִישׁ פֶּסַח וּמִשָּׁךְ יָדוֹ וְנִמְנָה אַחֵר
עִמּוֹ, עַל דַּעְתִּיהָ דְּרַב חוּנָּה – כָּשֶׁר. עַל דַּעְתִּיהָ דְּרַב זְעִירָא –
פְּסוּל. עַל דַּעְתִּיהָ דְּרַב חוּנָּה: הֶקְדֵּשׁ יָחִיד הוּא, וְהֶקְדֵּשׁ יָחִיד
עוֹשֶׂה תְּמוּרָה. עַל דַּעְתִּיהָ דְּרַבִּי זְעִירָא – הֶקְדֵּשׁ שְׁתַּפִּין הוּא,
וְאֵין הֶקְדֵּשׁ שְׁתַּפִּין עוֹשֶׂה תְּמוּרָה. נִמְנוּ עָלָיו מֵאָה בְּנֵי אָדָם
כְּאַחַת, רַב חוּנָּה אָמַר: יֵשׁ כְּזִית לְכָל אֶחָד וְאַחַד – כָּשֶׁר. וְאִם
לֹא – פְּסוּל. אָמַר רַבִּי זְעִירָא: מְקוֹם שֵׁשׁ כְּזִית לְכָל אֶחָד וְאַחַד
מֵהֶם – כָּשֶׁר, וְאִם לֹא – פְּסוּל. וְתָנִי כֵן: נִמְנוּ עָלָיו וְחִזְרוּ וְנִמְנוּ
עָלָיו, עַד מְקוֹם שֵׁשׁ כְּזִית לְכָל אֶחָד וְאַחַד מֵהֶם – כָּשֶׁר. וְאִם
לֹא – פְּסוּל: הִלְכָּהּ ה', מִתְּנִיתִין – זָב שֶׁרָאָה שְׁתֵּי רֵאיוֹת, שׁוֹחֲטִין
עָלָיו בְּשִׁבְעֵי. רָאָה שְׁלֹשׁ, שׁוֹחֲטִין עָלָיו בְּשִׁמְנֵי שְׁלוֹ. שׁוֹמֵרֵת
יוֹם כְּנֶגֶד יוֹם, שׁוֹחֲטִין עָלֶיהָ בְּשִׁנֵּי שְׁלֹה. רָאָתָה שְׁנֵי יָמִים,
שׁוֹחֲטִין עָלֶיהָ בְּשְׁלִישֵׁי. וְהִזְכָּה שׁוֹחֲטִין עָלֶיהָ בְּשִׁמְנֵי. גִּמְרָא –
תָּנִי רַבִּי חִיָּה: נָדָה – שׁוֹחֲטִין עָלֶיהָ בְּשִׁמְנֵי. בּוֹעֵל נָדָה –
שׁוֹחֲטִין עָלָיו בְּשִׁבְעֵי. אָמַר רַבִּי יוֹסֵה: הִדָּא אִמְרָה שְׁבוּעַל נָדָה
טְהוֹר בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שְׁלוֹ: הִלְכָּהּ ו', מִתְּנִיתִין – הָאוֹנֵן, וְהַמִּפְקֵחַ

ירושלמי פסחים / דף היומי

את הגל, וכן מי שהבטיחוהו להוציאו מבית האסורים, והחולה והזקן שהן יכולין לאכול כזית, שוחטין עליהן. על כלן אין שוחטין עליהן בפני עצמן, שמא יביאו את הפסח לידי פסול. לפיכך אם ארע בהן פסול, פטורין מלעשות פסח שני, חוץ מן המפקח בגל שהוא טמא מתחלתו. גמרא - רבי יוסי בי רבי בון, אבא בר בר חנה בשם רבי יוחנן: מתניתא בשחבשוהו ישראל אבל אם חבשוהו עכו"ם אשר "פיהם דבר שאו וימינם ימין שקר". בנתון חוץ לירושלם, אבל בנתון בתוך ירושלם אפלו לא הבטיחו, כמי שהבטיחו. רבי יונה ורבי יוסי, תריהון, בקדמיתא הוינן אמרין: ישראל ערל - מזין עליו, ולא הוינן אמרין כלום. תנא, רבי סימון בר זבדי קומי רבי הילא: נאמר כאן "ואז יקרב לעשותו", ונאמר להלן "אז יאכל בו", מה "אז" שנאמר להלן עד שיהא כשר בשעת אכילה, אף "אז" שנאמר כאן עד שיהא כשר בשעת שחיטה. פעמים שהוא נעשה כיוצא בהם, פעמים שהן נעשים כיוצא בו. פעמים שהוא נעשה כיוצא בהם - בגל ארוך אני אומר נזרק עליו הדם עד שלא הגיע לטמאה, פעמים שהן נעשין

ירושלמי פסחים / דף היומי

כיוצא בו – בגל עגול. ארע בהן פסול בין שחיטה לזריקה הן
נעשין כיוצא בו בגל עגול.

יום רביעי יח טבת תשע"ו

פסחים דף סב

הלכה זו, מתניתין - אין שוחטין את הפסח על היחיד, דברי רבי
יהודה. ורבי יוסי מתיר. אפלו חבורה של מאה שאין יכולין
לאכול כזית, אין שוחטין עליהן. ואין עושין חבורת נשים
ועבדים וקטנים: גמרא - אמר רבי יוחנן: טעמא דרבי יודה -
"לא תוכל לזבח את הפסח באחד שעריך" (דברים טז, ה). מה
מקום רבי יוסי טעמא דרבי יודה? פתר לה כרבי אלעזר בן
מתאי, דתני, רבי אלעזר אומר: יכול יהא היחיד מכריע על
הטמאה? תלמוד לומר "לא תוכל לזבח את הפסח באחד".
אמר רבי יוחנן: מודה רבי יודה, שאם עבר וזרק את הדם
שהרצה. עבר ושחט - מתירין לו לזרק. תני, אין עושין חבורה
נשים ועבדים וקטנים, מפני שהן מרבין בתפלה. תני בר

ירוּשְׁלָמִי פֶּסְחִים / דף היומי

קפּרא: שְׁלֹא יָבִיאוּ אֶת הַקֹּדְשִׁים לִיְדֵי בְזִיווֹן. רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲחָא
בְּשֵׁם רַבִּי אִיסִי: אֵין עוֹשִׂין חֲבוּרָה שֶׁל גָּרִים, מִתּוֹךְ שֶׁהֵן
מְקַלְקְלִין - אֵין מְדַקְדְּקִין בוֹ, וְהֵם מְבִיאִין אוֹתוֹ לִיְדֵי פָסוּל.
הִלְכָה ח', מִתְּנִיתִין - אוֹנֵן טוֹבֵל וְאוֹכֵל אֶת פֶּסַח וְלָעֶרֶב, אָבֵל לֹא
בְּקֹדְשִׁים. הַשּׁוֹמֵעַ עַל מֵתוֹ, וְהַמְלַקֵּט לוֹ עֲצָמוֹת, טוֹבֵל וְאוֹכֵל
בְּקֹדְשִׁים. גֵּר שֶׁנִּתְּגַיֵּר בְּעֶרֶב פֶּסַח, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, טוֹבֵל
וְאוֹכֵל אֶת פֶּסַח וְלָעֶרֶב. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים, הַפּוֹרֵשׁ מִן הָעֶרְלָה
כְּפוֹרֵשׁ מִן הַקֶּבֶר: גִּמְרָא - אָמַר רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי בּוֹן: מִתְּנִיתָא
בְּשִׁנְעָשָׂה אוֹנֵן מַשְׁעָה רִאשׁוֹנָה בֵּין שְׁחִיטָה לְזִרְיקָה, אָבֵל אִם
נַעֲשָׂה אוֹנֵן לְאַחַר כְּפָרָה - כָּבֵד הִרְצָה. וְתַנִּי כֵן, אִי זֶה הִיא
אֲנִינָה? מַשְׁעָת מִיָּתָהּ וְעַד שְׁעַת קְבוּרָה; דְּבָרֵי רַבִּי. וְחֲכָמִים
אוֹמְרִים: כָּל הַיּוֹם כָּלוּ. אֲשַׁכַּחַת חֲמַר קֵלֶת וְחֲמַרְתָּ. עַל דְּרַבִּי
קֵלֶת וְחֲמַרְתָּ. עַל דְּרַבְּנָן קֵלֶת עַל דְּרַבִּי - מֵת וְנִקְבֵּר בְּשַׁעְתּוֹ, עַל
דְּעֵתִיָּה דְּרַבִּי אֵינּוּ אָסוּר אֱלָא אוֹתָהּ שְׁעָה בְּלִבְדָּה, עַל דְּעֵתִיָּה
דְּרַבְּנָן אָסוּר כָּל הַיּוֹם כָּלוּ. קֵלֶת עַל דְּרַבְּנָן - מֵת וְנִקְבֵּר לְאַחַר
שְׁלֹשָׁה יָמִים, עַל דְּעֵתִיָּה דְּרַבְּנָן - אָסוּר כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם. עַל
דְּעֵתִיָּה דְּרַבִּי - אָסוּר עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים. אֲתָא רַבִּי אֲבָהוּ בְּשֵׁם רַבִּי

ירושלמי פסחים / דף היומי

יוחנן ורב חונה, תריהון אמרין, מודה רבי לחכמים שאינו
אסור אלא אותו היום בלבד. ותני כן, רבי אומר: תדע לך
שאין אנינות הלילה תורה, שהרי אמרו - אונן טובל ואוכל
פסחו לערב. והרי אנינות יום עשו אותה תורה? רבי יוסי בי
רבי בון בשם רב חסדא: תפתר בשנקבר עם דמדומי החמה,
ולית שמע מינה כלום. רבי אבהו בשם רבי לעזר: אין אנינה
אלא למת בלבד, דכתיב (ישעיה ג, כו): "ואנו ואכלו פתחיה".
התיב רבי חייה בר אדא, והכתיב (שם יט, ח): "ואנו הדיגים
ואכלו כל משליכי ביאור חכה"?! אמר רבי חנינא: כיני
מתניתא אין אנינה טמאה אלא למת בלבד. תני, יום שמועה
כיום קבורה - לקרע, ולאיבול, ולספירת שבועה, ולספירת
שלשים, ולאכל בקדשים הרי הן כלקוטי עצמות. ולקוט
עצמות טובל ואוכל בקדשים? רבי יוסי בי רבי בון בשם רב
חסדא: תפתר שנקבר משחשכה, וזה וזה טובלין ואוכלין את
פסחיהן לערב. וקבורה אוכלת בקדשים? אמר רבי יוסה בי
רבי בון: תרתייהון בשמיעה. שמע שמת לו מת מאתמול -
טובל ואוכל בקדשים, שמע שנתלקטו לו עצמות מאתמול -

ירושלמי פסחים / דף היומי

טובל ואוכל בקדשים. תני, המעביר ארון ממקום למקום - אין בו משום לקוטי עצמות. אמר רבי אחא: הֲדא דאת אמר בארון של אבן, אבל בארון של עץ - יש בו משום לקוטי עצמות. אמר רבי יוסה: ואפילו בארון של עץ אין בו משום לקוטי עצמות. איזהו לקוטי עצמות? המעבירן באפיקריסין ממקום למקום. רבי חגי בִּשְׁם רבי זעירא: לקט עצמות כשמוען, ותני כן, לקט עצמות מלקט עצם עצם משיתאכל הבשר.

יום חמישי יט טבת תשע"ו

פסחים דף סג

תני, אין שמועה ללקוט עצמות. אמר רבי חגי: והוא ששמע למחר אבל אם שמע בו ביום יש שמועה ללקוט עצמות. ויש שעור ללקוט עצמות. תנא, ניקומכי קומי רבי זעירא. אין שעור ללקוט עצמות. כהדא רבי מנא, הורי לרבי הלל דכיפרא לקרע ולהתאבל כרבי אחא. ושלא להיטמות כרבי יוסי. תני, לקוט עצמות אין אומר עליהן קינים ונהי, ואין אומרים עליהן

ירושלמי פסחים / דף היומי

לא ברכת אבלים ולא תנחומי אבלים. אלו הן ברכות אבלים:
מה שהן אומרים בבית הכנסת. אלו הן תנחומי אבלים: מה
שהן אומרים בשורה. תני, אבל אומר עליהן דברים, מהו
דברים? רבנן דקיסרין אמרין: קילוסין. מה טעמון דבית
שמאי? "אתם ושביכם" – מה אתם לא נטמאתם עד שנכנסתם
לברית אף שביכם לא נטמאו עד שנכנסו לברית, מה טעם
דבית הלל? "אתם ושביכם", מה אתם טעונין הזיה בשלישי
ובשביעי, אף שביכם טעונין הזיה בשלישי ובשביעי. ואינו
מחזור, דאמר רב חיה בר יוסף גדול בר בנימין בשם רב:
מודיי בית הלל, שאם עבר וזרק את הדם שהרצה. נזיר שנטמא
בספק רשות היחיד ואינו בפסח. רבי הושעיה רבה אמר:
הנזיר מגלח. רבי יוחנן אמר: אין הנזיר מגלח, דתנינן תמן:
כל טמאה מן המת שהנזיר מגלח עליה – חיבין עליה, ועל
ביאת המקדש. וכל טמאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה –
אין חיבין עליה ועל ביאת המקדש. הידינו ספק? רבי יוחנן
אמר: ראשה דפרקא. הושעיה רבה אמר: ההן דהכא יחיד
שנטמא ובספק רשות היחיד בפסח. רבי הושעיה רבה אמר:

ירושלמי פסחים / דף היומי

ידחה לפסח שני. רבי יוחנן אמר: משלחין אותו לדרך רחוקה, ואתיא כיי דמר רבי יוחנן: נטמא בטמאת בית פרס – משלחין אותו דרך רחוקה. צבור שנטמא בספק רשות היחיד בפסח, רבי יוחנן אמר: יעשו בספיקן. רבי הושעיה רבה אמר: יעשו בטמאה. אף רבי הושעיה מודה שיעשו בספיקן, לא אמר רב הושעיה אלא לחימרין. רבי יוחנן בשם רבי בניי: ישראל ערל מזין עליו, שכן מצאנו שקבלו אבותינו במדבר הזה ערלים. אמר רב חסדא: אתיא כמאן דאמר באחד עשר מלו, ברם כמאן דאמר בעשירי מלו – לא קבלו הזה ערלים. אמר רבי אבון: מכל מקום לא מנו להזה ערלים. רבי לעזר בשם רבי חנינה: מעשה בכהן ערל שהזה והוכשרו הזיותיו. ותני כן, רבי אליעזר בן יעקב אומר: איסרטוטות היו שומרי צירין בירושלם וטבלו ואכלו פסחיהן לערב.

פרק תשיעי

הלכה א', מתניתין – מי שהזה טמא או בדרך רחוקה, ולא עשה את הראשון – יעשה את השני. שגג או נאנס ולא עשה את

ירוּשָׁלַיִם פְּסָחִים / דף היומי

הֲרֵאשׁוֹן – יַעֲשֶׂה אֶת הַשְּׁנִי. אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר טָמֵא אוּ בְדֶרֶךְ
רְחוֹקָה? שְׂאֵלוֹ פְּטוּרִין מִן הַהִפְּרָת וְאֵלּוֹ חִיבִין בַּהִפְּרָת. גִּמְרָא –
”טָמֵא לְנֶפֶשׁ”, אֵין לִי אֱלָא טָמֵא לְנֶפֶשׁ, אֲנוּסִים אוּ שׁוֹגְגִין
מִנֵּין? תִּלְמוּד לֹאמַר ”אִישׁ” ”אִישׁ” רִיבָה, עַד כְּדוֹן כְּרַבִּי
עֲקִיבָא. כְּרַבִּי יִשְׁמַעְעָל? תַּנִּי רַבִּי יִשְׁמַעְעָל, לֹא טָמֵא נֶפֶשׁ כַּהֲרִי
דֶּרֶךְ רְחוֹקָה, וְלֹא דֶּרֶךְ רְחוֹקָה כַּהֲרִי טָמֵא נֶפֶשׁ. הִצַּד הַשְּׁוֹה
שְׂבָהֶן שְׂלֹא עָשָׂה אֶת הֲרֵאשׁוֹן – יַעֲשֶׂה אֶת הַשְּׁנִי, אֲפִי אֲנִי אֶרְבֵּה
אֲנוּסִין אוּ שׁוֹגְגִין שְׂלֹא עָשׂוּ אֶת הֲרֵאשׁוֹן – יַעֲשׂוּ אֶת הַשְּׁנִי.
מִזִּיד מִנֵּין? אָמַר רַבִּי זְעִירָא: ”וְהָאִישׁ” – לְרַבּוֹת אֶת הַמִּזִּיד.
אֲנִן תַּנִּינֵן שְׁגָג אוּ נֶאָנֶס. תַּנִּי רַבִּי חִיָּה: שְׁגָג אוּ הִזִּיד, אָמַר רַבִּי
יוֹסֵה: מִתְּנִיתָא אֲמָרָה כֵּן, שְׂאֵלוֹ פְּטוּרִין מִן הַהִפְּרָת וְאֵלּוֹ חִיבִין
בַּהִפְּרָת. מָה אֵית לָךְ חִיב בַּהִפְּרָת לֹא מִזִּיד טָמֵא לְנֶפֶשׁ? אֵין לִי
אֱלָא טָמֵא לְנֶפֶשׁ, טָמֵא זִיבָה וְטָמֵא צָרַעַת מִנֵּין? תִּלְמוּד לֹאמַר
טָמֵא מֵת רִיבָה, מָה תִּלְמוּד לֹאמַר טָמֵא נֶפֶשׁ? אֱלָא אִישׁ טָמֵא–
נֶפֶשׁ נִדְחָה לְפָסַח שְׁנִי וְאֵין צְבוּר טָמֵא–נֶפֶשׁ נִדְחָה לְפָסַח שְׁנִי.
טָמֵא–זִיבָה וְטָמֵא–צָרַעַת נִדְחִין לְפָסַח שְׁנִי. טָמֵאֵת עֲבוּדָה זָרָה
עָשׂוֹ אוּתוֹ כְּטָמֵאֵת זִיבָה וְטָמֵא צָרַעַת. נִתֵּן לְיִשְׂרָאֵל לְבָנוֹת

ירוּשָׁלַיִם פִּסְחִים / דף היומי

הבית הבחירה. יחיד עושה פסח שני ואין צבור עושין פסח שני. רבי יודה אומר: צבור עושה פסח שני, שכן מצינו בחזקתה שעשה פסח שני, הרי הוא דכתיב: "כי מרבית העם רבת מאפרים ומנשה" וגו' (דברי הימים-ב ל, יח).

יום שישי כ' טבת תשע"ו

פסחים דף סד

אית תני תני - 'מעברין את השנה מפני הטמאה', אית תני תני 'אין מעברין את השנה מפני הטמאה'. מאן דאמר אין מעברין את השנה מפני הטמאה מה מקום "כי אכלו את הפסח בלא ככתוב" (דברי הימים-ב ל, יח). שעברו את ניסן ואינו מעבר אלא אדר ואתא פיי דמר רבי סימון בן רבי זבדי גולגולתו של ארנן היבנסי מצאו תחת המזבח. כתיב (דברי הימים-ב כט, יז): "ויחלו באחד לחדש הראשון לקדש וביום שמונה לחדש". והלא ביום אחד היו יכולין לבער כל עבודה זרה שהיה שם. אמר רבי אירי: מפני צלמי כשדים שהיו

ירוּשָׁלַיִם פְּסָחִים / דף היומי

חקוקים בַּשָּׁשׁוּר, כְּתִיב: "כָּל לִבְבוֹ הֵכִין לְדְרוֹשׁ הָאֱלֹהִים ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתָיו". רַבִּי סִימּוֹן בֶּר זַבְדִּי וְרַבִּי שְׁמוּאֵל בֶּר נַחֲמָנִי, חֵד אָמַר: אֲפֹלוּ עָשָׂה כְּמָה בְּטַהֲרַת הַקֹּדֶשׁ - לֹא יֵצֵא יָדֵי טַהֲרַת הַקֹּדֶשׁ. וְחוֹרְנָה אָמַר: אֲפֹלוּ כָּל מַעֲשִׂים טוֹבִים שְׁעָשָׂה - לֹא יֵצֵא דֵי טַהֲרַת הַקֹּדֶשׁ. שְׁשֶׁה דְּבָרִים עָשָׂה חֲזַקְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה, עַל שְׁלֹשָׁה הוֹדּוּ לוֹ וְעַל שְׁלֹשָׁה לֹא הוֹדּוּ לוֹ, וְאֵלוּ שְׁלֹשָׁה שֶׁהוֹדּוּ לוֹ: כִּתְּתָה נֶחֱשׁ הַנֶּחֱשֶׁת וְהוֹדּוּ לוֹ, גִּירָר עֲצָמוֹת אָבִיו עַל מָטָה שֶׁל חֲבָלִים וְהוֹדּוּ לוֹ. גָּנַז טַבָּלָה שֶׁל רְפוּאוֹת וְהוֹדּוּ לוֹ. וְאֵלוּ שְׁלֹשָׁה הוֹדּוּ לוֹ: קֶצֶץ דִּלְתוֹת הַהִיכָל וְלֹא הוֹדּוּ לוֹ. סָתַם אֶת מוֹצָא מִיָּמִי גִיחוֹן וְלֹא הוֹדּוּ לוֹ. עֶבֶר נִסָּן בְּנִסָּן וְלֹא הוֹדּוּ לוֹ. הָיָה הַצָּבוּר חֲצִינַן זָבִים וְחֲצִינַן טְמֵאִין, רַב אֲדָא בֶּר אֶהֱבָה אָמַר: זָבִין נַעֲשִׂין אֲצֵל טְמֵאִין כְּטֵמֵאִין, אֲצֵל טְהוֹרִין אֵינָן עוֹשִׂין, זָבִין נִדְחִין לְפָסַח שְׁנִי. רַב חוּנָּה אָמַר: אֵין תְּשַׁלּוּמִין לְפָסַח הַבָּא בְּטֵמָאָה. הָיָה הַצָּבוּר רַבֵּן טְהוֹרִין וּמִיעוּטָן טְמֵאִין, מֵתוּ מִן הַטְּהוֹרִין בֵּין שְׁחִיטָה לְזְרִיקָה, אַחֵר מִי אֶת מֶהֱלֵךְ? אַחֵר שְׁחִיטָה אוֹ אַחֵר זְרִיקָה? אֵין תִּימָר אַחֵר שְׁחִיטָה - אֵינָן עוֹשִׂין בְּטֵמָאָה. אֵין תִּימָר אַחֵר זְרִיקָה - עוֹשִׂים בְּטֵמָאָה. הָיָה צָבוּר

ירושלמי פסחים / דף היומי

רבן טמאין ומיעוטן טהורין, ומת מן הטמאין בין שחיטה
לזריקה אחר מי את מהלך? אחר שחיטה או אחר זריקה? אין
תימר אחר שחיטה עושין בטמאה, אין תימר אחר זריקה אינן
עושין בטמאה. הלכה ב', מתניתין - איזו היא דרך רחוקה? מן
המודיעים ולחוצ, וכמדתה לכל רוח, דברי רבי עקיבא. רבי
אליעזר אומר: מאסקפת העזרה ולחוצ. אמר רבי יוסי: לפיכך
נקוד על ה', לומר, לא מפני שרחוקה ודאי, אלא מאסקפת
העזרה ולחוצ. גמרא - רבי סימון אמר: אתפלגון רבי חיה רבה
ובר קפרא, חד אמר כדי שיבוא ויאכל. וחורנא אמר: כדי
שיבוא ויזרק, ואפלו כמאן דאמר: כדי שיבוא ויאכל, והוא
שיהא בתוך אלפים לתחום עד שלא חשכה. אמר רבי זעירה:
ותני תמן, הנה נתון מן המודיעית ולפנים ורגליו רעות, יכול
יהא חייב? תלמוד לומר: "וחדל" יצא זה שלא חדל. הנה נתון
מן המודיעית ולחוצ והסוס בידו, יכול יהא חייב? תלמוד לומר
"ובדרך לא היה" - יצא זה שהיה בדרך. הנה נתון מן
המודיעית ולפנים קדם לשש שעות, יצא לו קדם לשש שעות
יכול יהא חייב? תלמוד לומר "וחדל לעשות", החדל בשעת

ירושלמי פסחים / דף היומי

עֲשֵׂיהָ חַיִּב, שְׁלֹא בִשְׁעַת עֲשִׂיָּהּ פָּטוּר. רַבִּי אֲבָהוּ בִשְׁם רַבִּי יוֹחָנָן: שְׁנֵיֶהֱן מִקְרָא אֶחָד הֵן דּוֹרְשִׁין – שָׁם שָׁם, חֵד אָמַר חוּץ לַעֲשִׂיתוֹ וְחוֹרְנָה אָמַר חוּץ לְמַחֲצִיתוֹ. חֲבֵרִיא בִשְׁם רַבִּי יוֹחָנָן: "וְהָאִישׁ אֲשֶׁר הוּא טָהוֹר וּבִדְרֹךְ לֹא הָיָה" – יֵצֵא זֶה שֶׁהָיָה בְּדֶרֶךְ. רַבִּי זְעִירָה בִשְׁם רַבִּי יוֹחָנָן: כְּשֶׁהוּא מְזַהֵר הוּא מְזַכֵּיר רְחוּקָה, כְּשֶׁהוּא אוֹנֵס אֵינוֹ מְזַכֵּיר רְחוּקָה. וְרַבִּנָּן אָמְרִי: בִּשְׁעָה שֶׁהִכְתַּב רַבָּה עַל הַנִּקְדּוֹת אֶת דּוֹרֵשׁ אֶת הַכְּתָב וּמְסַלֵּק אֶת הַנִּקְדָּה, וּבִשְׁעָה שֶׁהִנִּקְדָּה רַבָּה עַל הַכְּתָב אֶת דּוֹרֵשׁ אֶת הַנִּקְדָּה וּמְסַלֵּק אֶת הַכְּתָב. אָמַר רַבִּי: אֵף עַל פִּי שְׂאִין שָׁם אֶלָּא נִקְדָּה אַחַת מִלְמַעֲלָן אֶת דּוֹרֵשׁ אֶת הַנִּקְדָּה וּמְסַלֵּק אֶת הַכְּתָב. ה"א שֶׁבְּ"רְחוּקָה" נִקְוֶה, אִישׁ רְחוּק וְאֵין דֶּרֶךְ רְחוּקָה: הִלְכָּה ג, מִתְנִיתִין – מַה בֵּין פֶּסַח רִאשׁוֹן לַשְּׁנִי? הָרִאשׁוֹן אֶסּוּר בְּבֵל יִרְאֶה וּבֵל יִמְצֵא, וְהַשְּׁנִי, מִצָּה וְחֻמֵּץ עִמּוֹ בְּבֵית. הָרִאשׁוֹן טָעוֹן הִלֵּל בְּאַכִּילָתוֹ, וְהַשְּׁנִי אֵינוֹ טָעוֹן הִלֵּל בְּאַכִּילָתוֹ. זֶה וְזֶה טָעוֹן הִלֵּל בַּעֲשִׂיתָן, וְנֶאֱכָלִין צָלִי עַל מִצּוֹת וּמְרוֹרִים, וְדוֹחִין אֶת הַשִּׁבְתּ:

ירושלמי פסחים / דף היומי

שבת קדש כא טבת תשע"ו

פסחים דף סה

גמרא – פתיב "לא ישאירו ממנו עד בקר", אם לאכל – זה מצות עשה שבו. "ועצם לא תשברו בו" – זה מצות לא תעשה שבו. וכשהוא אומר "ככל חקת הפסח יעשו אתו" יכול שאני מרבה לבעור חמץ ולאכילת מצה כל שבועה? תלמוד לומר: "על מצות ומרורים יאכלהו", אין לך דבר חוץ מגופו מעכבו אלא מצות ומרורים בלבד, וכרבי ישמעאל, דרבי ישמעאל אומר: כלל ופרט הכל בכלל, יכול יהו כל הדברים מעכבין אותו? תלמוד לומר "על מצות ומרורים יאכלהו", אין לך דבר חוץ מגופו מעכבו אלא מצות ומרורים בלבד. אית תנאי תני, על השני הוא ענוש כרת על הראשון אינו ענוש כרת. אית תנאי תני על הראשון ענוש כרת על השני אינו ענוש כרת. ואית תנאי תני בין על הראשון בין על השני ענוש כרת. מאן דאמר על הראשון הוא ענוש כרת – חטאו ישא בראשון. מאן דאמר על

ירוּשָׁלַיִם פְּסָחִים / דף היומי

השני הוא ענוש כרת - חטאו ישא בשני. מאן דאמר בין על הראשון בין על השני ענוש כרת - חטאו ישא בין על הראשון בין על השני. מאן דאמר על השני אינו ענוש כרת, אלא אם כן לא עשה את הראשון, "כי קרבן ה' לא הקריב במעדו" - בראשון, "חטאו ישא בשני". אמר רבי יוחנן בשם רבי שמעון בן יהוּדָה: כתיב, "השיר יהיה לכם כליל התקדש חג", בא ליל פסח ללמד על מַפְלָתוֹ של סַנְחֵרִיב וּנְמֻצָא לְמַד מִמֶּנּוּ. מה זה טעון הלל אף זה טעון הלל. אי מה זה טעון חגיגה אף זה טעון חגיגה? אמר רבי זעירא: "כליל התקדש חג", את שהוא טעון הלל - טעון חגיגה, את שאינו טעון הלל - אינו טעון חגיגה ודוּחָה את הַטְמָאָה. אמרת, כל עצמו אינו בא אלא מפני הַטְמָאָה, ואת אמר דוּחָה את הַטְמָאָה? הלכה ד', מתניתין - הפסח שְׂבָא בַטְמָאָה - לא יאכלו ממנו זבין וזבות נדות ויולדות. ואם אכלו - פטורים מַכְרֵת. רבי אליעזר פוטר אף על ביאת מקדש. גִּמְרָא - תני, רבי מאיר מחייב ורבי שמעון פוטר. מאי טעמא דרבי שמעון? "והבשר, כל טהור יאכל בשר; והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים" (ויקרא ז, יט-כ) - את שהוא מתר

ירוּשָׁלַיִם פְּסָחִים / דף היומי

לטהורין חִיבִין עָלֵיו מִשּׁוּם טְמֵאָה, יֵצֵא פֶסַח שְׂבֵא בְטֵמֵאָה -
יֵאָכְלוּ מִמֶּנּוּ זָבִים וְזָבוֹת נְדוּת וְיִוְלָדוֹת. אֶת שְׂאִינוּ מִתָּר
לטהורין - אֵין חִיבִין עָלֵיו מִשּׁוּם טְמֵאָה. אָכַל עוֹלָה אָכַל
אִמּוּרִין, מֵאֲחֵר שְׂאִין מִתָּר לטהורין - אֵין חִיבִין עָלֵיו. נִכְנָס
בְּלִילָה נִכְנָס קֹדֶם לְשֵׁשׁ שְׁעוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: אֵין יִסְבֵּר רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן מָה טַעְמָא? "בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגַּע וְאֵל
הַמִּקְדָּשׁ לֹא תִבֵּא" - אֶת שְׂהוּא חֵיב עַל אֲכִילַת קֹדֶשׁ - חֵיב עַל
בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ, וְאֶת שְׂאִינוּ חֵיב עַל אֲכִילַת קֹדֶשׁ - אֵינוּ חֵיב עַל
בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ. אֵין יִסְבֵּר רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּרַבִּי לְעֶזֶר, מָה טַעְמָא?
"בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגַּע וְאֵל הַמִּקְדָּשׁ לֹא תִבֵּא", אֶת שְׂהוּא חֵיב עַל
בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ חֵיב עַל אֲכִילַת קֹדֶשׁ, וְאֶת שְׂאִינוּ חֵיב עַל בִּיאַת
הַמִּקְדָּשׁ אֵינוּ חֵיב עַל אֲכִילַת קֹדֶשׁ. הִלְכָּהּ ה' מִתְּנִיתִין - מָה בֵּין
פֶסַח מִצְרִים לְפֶסַח דּוֹרוֹת? פֶסַח מִצְרִים מִקְחוּ מִבְּעֶשֶׂר וְטַעֲמוּ
הִזְיָה וְאִגָּדוֹת אֲזוּב עַל מִשְׁקוֹף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת וְנֵאָכַל בְּחִפְזוֹן
וְלִילָה אֶחָד, וּפֶסַח דּוֹרוֹת נוֹהֵג כָּל שְׁבָעָה. גָּמְרָא - אֵית תַּנְיִ תַּנְיִ
דּוֹקִים וְתַבְלוּלִים - פּוֹסְלִין בּוֹ. אֵית תַּנְיִ תַּנְיִ, אֵין דּוֹקִים
וְתַבְלוּלִים פּוֹסְלִין בּוֹ. מֵאֵן דְּאָמַר דּוֹקִים וְתַבְלוּלִים פּוֹסְלִין בּוֹ

ירושלמי פסחים / דף היומי

ניחא, דכתיב "שה תמים", מאן דאמר אין דוקים ותבולולים פוסלין בו, מה קמים שה תמים אפלו בקרבנות בני נח אינו. לא כן אמר רבי יסא פשט רבי לעזר לחבריה: "מכל החי מכל בשר" - שיהו שלמין באיבריהן. תמן יש מהן למזבח ברם הקא אין מהם למזבח. רבי חונה בשם רבי ירמיה: מפיון שכתוב בה כפרה כקדשים כמי שיש מהם למזבח. ותני כן, שלשה מזבחות היו לאבותינו במצרים משקוף ושתי מזוזות. אית תניי תני ארבעה סף ומשקוף ושתי מזוזות. אית תניי תני, סף כלי. אית תניי תני, סף אסקפה. מאן דאמר סף כלי - "ואת הספות והמזמרות והמזרקות" (מלכים-א ז, ג), מאן דאמר סף אסקפה "בתתם ספם את ספיי" (יחזקאל מג, ח), מאן דאמר כלי ניחא, דכתיב "מן הדם אשר בסף". מאן דאמר סף אסקפה, מה מקים סף כלי? מביא סף כלי ונותן על האסקפה וטובל ומזה. תני, בן בג בג אומר: "שה תמים", אין גזה תמימה. והתני "מן הצאן" - להוציא את החלקים שבהן. אמר רבי אבון: להוציא מה שחלקה לך התורה. רובע ונרבע ומקצה ונעבד. אמר רבי יוסה: אף רבי יוסי הגלילי דכותהון. דתני רבי

יְרוּשָׁלַיִם פֶּסְחִים / דֵּף הַיּוֹם

יוֹסֵי הַגָּלִילִי אוֹמֵר: אוֹמֵר אֲנִי שֶׁלֹּא הָיָה פֶּסַח מִצְרַיִם אֲלָא יוֹם
אֶחָד בְּלִבְד, שֶׁנֶּאֱמַר "לֹא יֵאָכֵל חֶמֶץ; הַיּוֹם":

נִתֵּן לְקַבֵּל אֶת הַגָּלוּיוֹן מִדֵּי שָׁבוּעַ בְּאַמְצָעוֹת הַדּוּא"ל

breslovinternational@gmail.com